

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО»**

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“МИТНЕ ПРАВО УКРАЇНИ”

**Харків
2011**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ,
МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ “ЮРИДИЧНА
АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО”

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“МИТНЕ ПРАВО УКРАЇНИ”

*Затверджено вченою радою
університету (протокол № 14 від 29.03.2011 р.)*

Харків
2011

Програма навчальної дисципліни “Митне право України” /
уклад.: М. Г. Шульга, А.В. Руденко. – Х.: Нац. ун-т “Юрид.
акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2011. – 12 с.

У к л а д а ч і : М. Г. Шульга,
А. В. Руденко

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
університету (протокол № 5 від 30.09.2011 р.)*

1. ВСТУП

“Митне право України” викладається в вищих навчальних закладах юридичного профілю. Його вивчення проводиться на завершальному етапі навчання після опанування “Адміністративного права”, “Цивільного права” та ін.

Навчальний курс включає до себе поняття про: предмет і систему митного права; структуру і цілі митної справи; права і обов’язки учасників зовнішньоекономічної діяльності; державну службу в митних органах; правове здійснення митного контролю; правове регулювання порядку переміщення через митний контроль товарів, транспортних засобів; митне оформлення; митно-тарифне регулювання; адміністративну відповідальність за порушення митних правил.

У процесі вивчення курсу студенти мають засвоїти основні категорії митного права, зміст головних інститутів митного права, навчитися тлумачити конкретний зміст норм митного права та правильно їх застосовувати.

У результаті вивчення навчальної дисципліни “Митне право України” студенти повинні:

– **знати** джерела митного права та їх структуру; принципи виключної юрисдикції України на її митній території; виключну компетенцію митних органів України щодо здійснення митної справи; загальноприйняті у міжнародних відносинах системи класифікацій та кодування товарів; специфічні митно-правові терміни; порядок переміщення товарів, транспортних засобів і валюти через митний кордон; порядок притягнення до адміністративної відповідальності за порушення митних правил;

– **вільно орієнтуватися** у системі митного права України;

– **ознайомитися** з практикою застосування митного законодавства, перспективами та основними напрямками його розвитку;

– **уміти** правильно тлумачити та застосовувати норми митного права; вирішувати професійні завдання; аргументувати власну точку зору та прийняте за конкретним завдан-

ням рішення митного органу.

2. З М І С Т

Тема 1. МИТНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ ТА МИТНЕ ПРАВО

Поняття, зміст, принципи митної політики України. Завдання та предмет курсу “Митне право України”. Джерела митного права. Взаємозв’язок митного права та інших галузей права, його значення для підготовки фахівців-юристів. Поняття митної справи, її правове регулювання. Принципи організації митної справи в умовах становлення ринкової економіки і розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Співвідношення митного права та митної справи. Міжнародне співробітництво з питань митної справи.

Тема 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Основні завдання і функції митної служби. Система митних органів України та їх правовий статус. Порядок та умови проходження служби в митних органах, спеціалізованих митних установах і організаціях. Обмеження, пов’язані зі службою в митних органах. Дисциплінарний статут. Соціальний захист працівників митної служби.

Тема 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОГО КОНТРОЛЮ

Правове регулювання здійснення митного контролю. Форми митного контролю. Документи та відомості, необхідні для здійснення митного контролю. Зони митного контролю. Права митних органів щодо здійснення митного контролю. Звільнення від окремих форм митного контролю та від митного огляду. Спрощений митний контроль. Митний контроль

після пропуску товарів і транспортних засобів. Розпорядження товарами, що перебувають під митним контролем.

Тема 4. ПОНЯТТЯ ТА ВИДИ МИТНОГО РЕЖИМУ

Загальні правила застосування митних режимів. Характеристика митних режимів: 1) імпорт; 2) реімпорт; 3) експорт; 4) реекспорт; 5) транзит; 6) тимчасове ввезення (вивезення); 7) митний склад; 8) спеціальна митна зона; 9) магазин безмитної торгівлі; 10) переробка на митній території України; 11) переробка за межами митної території України; 12) знищення або руйнування; 13) відмова на користь держави. Вибір та зміна митного режиму.

Тема 5. ПЕРЕМІЩЕННЯ ТА ПРОПУСК ТОВАРІВ І ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ЧЕРЕЗ МИТНИЙ КОРДОН УКРАЇНИ

Правове регулювання переміщення товарів та транспортних засобів. Основні принципи переміщення товарів та транспортних засобів. Заборона щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України. Обмеження щодо переміщення окремих товарів через митний кордон України. Переміщення товарів, що мають особливий правовий статус. Особливості пропуску та оподаткування товарів, що переміщуються через митний кордон України громадянами.

Тема 6. МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ. ДЕКЛАРУВАННЯ

Поняття та ознаки митного оформлення. Місце і час здійснення митного оформлення. Взяття проб та зразків товарів. Строки митного оформлення. Процедура декларування. Види та форми декларування. Місце декларування. Митна декларація та її різновиди. Декларанти. Обов'язки декларанта.

Тема 7. ПІДПРИЄМНИЦЬКА ТА ПОСЕРЕДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ У ГАЛУЗІ МИТНОЇ СПРАВИ

Правовий статус митного брокера. Асоціація митних брокерів України. Митний перевізник.

Тема 8. МИТНО-ТАРИФНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА СТЯГНЕННЯ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ

Мито. Митний тариф України. Ставки мита, їх види та порядок установлення. Митно-тарифна рада України. Митна вартість товарів. Методи визначення митної вартості товарів, які імпортуються в Україну, та порядок їх застосування. Митна вартість товарів, що вивозяться (експортуються) з України. Країна походження товару та критерії визначення країни походження товару. Митні пільги. Тарифні пільги (тарифні преференції). Справлення мита з товарів, що переміщуються через митний кордон України.

Тема 9. ПОРУШЕННЯ МИТНИХ ПРАВИЛ І ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НИХ

Відповідальність за порушення митних правил. Види стягнень за порушення митних правил і відповідальність за такі порушення. Порядок провадження у справах про порушення митних правил. Порядок провадження у справах про порушення митних правил: місце провадження; особи, які беруть участь у провадженні; протокол про порушення митних правил; докази; заходи, що забезпечують провадження. Органи, уповноважені розглядати справи про порушення митних правил. Місце та строки розгляду справи про порушення митних правил. Оскарження постанов про порушення митних

правил. Виконання постанови про накладання стягнення за порушення митних правил.

3. СПИСОК НОРМАТИВНИХ АКТІВ ТА ЛІТЕРАТУРИ

Конституція України // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Митний кодекс України // Там же. – 2002. – № 38-39. – Ст. 288 (зміни та допов. див.: там же. – 2003. – № 4. – Ст. 32; № 6. – Ст. 51; 2004. – № 17-18. – Ст. 250; № 19. – Ст. 276; 2005. – № 3. – Ст. 77; № 1. – Ст. 9; № 7-8. – Ст. 162; № 17, 18-19. – Ст. 267; № 26. – Ст. 348; 2006. – № 8. – Ст. 93; № 9, 10-11. – Ст. 96; № 15. – Ст. 130; № 22. – Ст. 195; 2007. – № 3. – Ст. 28; № 7-8. – Ст. 66; № 12. – Ст. 105; 2008. – № 5-6, 7-8. – Ст. 78; 2009. – № 39. – Ст. 551; № 43. – Ст. 641; 2010. – № 30. – Ст. 400; 2011. – № 6. – Ст. 47; № 10. – Ст. 63).

Кодекс України про адміністративні правопорушення (чинна редакція).

Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13.10.1992 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 50. – Ст. 676 (зміни та допов. див.: там же. – 2002. – № 50. – Ст. 776; 2003. – № 30. – Ст. 247; 2005. – № 17-19. – Ст. 267; 2006. – № 22. – Ст. 184).

Про Єдиний митний тариф: Закон України від 05.02.1992 р. // Там же. – 1992. – № 19. – Ст. 259 (з наст. змін. та допов.).

Про участь України у Митній конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП 1975 р.): Закон України від 15.07.1994 р. // Там же. – 1994. – № 33. – Ст. 307.

Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах: Закон України від 15.09.1995 р. в ред. від 04.10.2001 р. // Там же. – 2002. – № 6. – Ст. 40 (з наст. змін. та допов.).

Про регулювання товарообмінних (бартерних) операцій у галузі зовнішньоекономічної діяльності: Закон України

від 23.12.1998 р. // Там же. – 1999. – № 5-6. – Ст. 44 (зміни та допов. див.: там же. – 2000. – № 48. – Ст. 416; 2003. – № 30. – Ст. 247; № 37. – Ст. 300; 2009. – № 30. – Ст. 415).

Про вивезення, ввезення та повернення культурних цінностей: Закон України від 21.09.1999 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 48. – Ст. 405 (зміни та допов. див.: там же. – 2003. – № 24. – Ст. 159; 2005. – № 26. – Ст. 349).

Про транзит вантажів: Закон України від 20.10.1999 р. // Там же. – 1999. – № 51. – Ст. 446 (з наст. змін. та допов.).

Про гуманітарну допомогу: Закон України від 22.10.1999 р. // Там же. – 1999. – № 51. – Ст. 451 (з наст. змін. та допов.).

Про ратифікацію Угоди про співробітництво та взаємодопомогу в митних справах: Закон України від 15.12.1999 р. // Там же. – 2000. – № 1. – Ст. 6.

Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000 р. // Там же. – 2000. – № 36. – Ст. 299 (з наст. змін. та допов.).

Про митний тариф України: Закон України від 05.04.2001 р. в ред. від 21.12.2010 р. // Офіц. вісн. України. – 2011. – № 4. – Т. 1. – Ст. 194.

Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України: Закон України від 13.09.2001 р. // Відом. Верхов. Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 2 (з наст. змін. та допов.).

Про Дисциплінарний статут митної служби України: Закон України від 06.09.2005 р. // Там же. – 2005. – № 42. – Ст. 467.

Про допущення товарів до переміщення через митний кордон України в режимі тимчасового ввезення (вивезення): постанова Кабінету Міністрів України від 12.12.2002 р. № 1855 // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 51. – Ст. 2291 (з наст. змін. та допов.).

Про затвердження Порядку ведення Української кла-

сифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 12.12.2002 р. № 1863 // Там же. – 2002. – № 51. – Ст. 2298 (з наст. змін. та допов.).

Про затвердження Порядку визначення країни походження товару, що переміщується через митний кордон України: постанова Кабінету Міністрів України від 12.12.2002 р. № 1864 // Офіц. вісн. України. – Ст. 2299 (з наст. змін. та допов.).

Про порядок ведення спеціальної митної статистики: постанова Кабінету Міністрів України від 12.12.2002 р. № 1865 // Там же. – 2002. – № 51. – Ст. 2300 (з наст. змін. та допов.).

Про переміщення товарів через митний кордон України у режимі реімпорту: постанова Кабінету Міністрів України від 12.12.2002 р. № 1881 // Там же. – 2002. – № 51. – Ст. 2311 (з наст. змін. та допов.).

Про затвердження переліку товарів промислового призначення, вивезення яких громадянами України, іноземцями та особами без громадянства за межі митної території України не допускається: постанова Кабінету Міністрів України від 13.12.2002 р. № 1911 // Там же. – Ст. 2323 (з наст. змін. та допов.).

Про затвердження Порядку створення зон митного контролю та їх функціонування і Порядку надання дозволу на розміщення у зонах митного контролю споруд та об'єктів інфраструктури, що належать іншим, ніж митні, органам державної влади, які здійснюють контроль під час переміщення товарів через митний кордон України: постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2002 р. № 1947 // Там же. – 2002. – № 52. – Ст. 2370 (з наст. змін. та допов.).

Про затвердження Порядку проведення атестації посадових осіб митної служби: постанова Кабінету Міністрів України від 25.12.2002 р. № 1984 // Там же. – Ст. 2401 (зміни та допов. див.: там же. – 2003. – № 4. – Ст. 138).

Про визначення Торгово-промислової палати уповноваженим органом з видачі сертифікатів про походження товару: постанова Кабінету Міністрів України від 25.02.2003 р. № 255 // Там же. – 2003. – № 9. – Ст. 398.

Деякі питання функціонування вантажних митних

комплексів, автопортів, автотерміналів: постанова Кабінету Міністрів України від 17.02.2010 р. № 132 // Там же. – 2010. – № 11. – Ст. 533.

Про затвердження Порядку відкриття і ліквідації магазинів безмитної торгівлі та Правил продажу товарів магазинами безмитної торгівлі: постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2003 р. № 1089 // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 30. – Ст. 1533 (з наст. змін. та допов.).

Про затвердження Порядку декларування митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, та подання відомостей для її підтвердження: постанова Кабінету Міністрів України від 20.12.2006 р. № 1766 // Там же. – 2006. – № 51. – Ст. 3417 (з наст. змін. та допов.).

Про затвердження Положення про склади тимчасового зберігання: наказ Держмитслужби України від 07.10.2003 р. № 674 // Там же. – 2003. – № 47. – Ст. 2452 (з наст. змін. та допов.).

Про затвердження Інструкції про організацію та порядок охорони й супроводження товарів підрозділами митної варті Державної митної служби України: наказ Держмитслужби України від 20.08.2003 р. № 565 // Там же. – 2003. – № 36. – Ст. 1962 (з наст. змін. та допов.).

Кивалов С. В. Организационно-правовые основы таможенного дела в Украине / С. В. Кивалов. – Одесса, 1994. – 71 с.

Кивалов С. В. Средства осуществления таможенной политики Украины / С. В. Кивалов. – Одесса, 1995. – 128 с.

Кивалов С. В. Митна політика України : підруч. / С. В. Кивалов, Б. А. Кормич. – О. : Юрид. літ., 2001. – 256 с.

Коментар до Митного кодексу України / за ред. П. В. Пашка, М. М. Каленського. – К. : Юстініан, 2004. – 736 с.

Митна справа: слов.-довід. – Х., 2000. – 320 с.

Митне право України : навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Ченцова та Д. В. Приймаченка. – 2-е вид. – К. : Істина, 2008. – 328 с.

Митний кодекс України : наук.-практ. комент. / А. Т. Комзюк, О. О. Погрібний, Р. А. Калюжний та ін. – К. : Правова єдність, 2008. – 757 с.

Настюк В. Я. Норми митного права: теорія і практика застосування: [моногр.] / В. Я. Настюк. – Х. : Факт, 2003. – 215 с.

Петров О. П. Тлумачний митний словник-довідник / О. П. Петров. – О. : ПЛАСКЕ ЗАТ, 2005. – 592 с.

Приймаченко Д. В. Митна політика держави та її реалізація митними органами : моногр. / Д. В. Приймаченко. – Д. : Акад. митної служби України, 2006. – 332 с.

Сандровский К. К. Таможенное право : учеб. пособ. / К. К. Сандровский. – К. : Вища шк., 1974. – 175 с.

Сандровский К. К. Таможенное право в Украине : учеб. пособ. / К. К. Сандровский. – К. : Вентури, 2000. – 208 с.

Терещенко С. Основи митного законодавства в Україні: теорія та практика : [навч. посіб.] / С. Терещенко, В. Науменко. – К. : АТ “Август”, 1999. – 295 с.

Шульга М. Г. Митне право України : навч. посіб. / М. Г. Шульга. – Х. : Нац. юрид. акад. України, 2005. – 100 с.

Навчальне видання

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“МИТНЕ ПРАВО УКРАЇНИ”

У к л а д а ч і: ШУЛЬГА Марія Герасимівна,
РУДЕНКО Артем Валерійович

Відповідальний за випуск *Ю. П. Битяк*

Редактор *Л.М. Рибалко*
Комп'ютерна верстка *Л.П. Лавриненко*

План 2011, поз. 11

Підп. до друку 03.10.2011. Формат 60x84 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Друк: ризограф. Ум. друк. арк. 0,75. Облік.-вид. арк. 0,35. Вид. № 45.
Тираж 200 прим. Зам. № 4365. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.

Друкарня
Національного університету “Юридична академія України імені Ярослава Мудрого”,
вул. Пушкінська, 77, м. Харків, 61024, Україна.